

А К Т
поточного лісопатологічного обстеження насаджень ПЗФ
НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ "ПОДІЛЬСЬКІ ТОВТРИ"

05 липня 2024 року

м. Кам'янець - Подільський, Кам'янець - Подільський район, Хмельницька область

Нами, провідним інженером-лісопатологом сектору моніторингу стану лісових насаджень, філії "Вінницялісозахист" державного спеціалізованого лісозахисного підприємства "Київлісозахист" (далі - філія "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист") Тамарою ІВАЦКО (відповідно до листа Національного природного парку "Подільські Товтри" (далі - НПП "Подільські Товтри" від 27 червня 2024 року за № 855), в.о. заступником директора-головним природознавцем НПП "Подільські Товтри" Тарасом РЕПІНЕЦЬКИМ, головним спеціалістом відділу лісового господарства та використання лісових ресурсів Південно-Західного міжрегіонального управління лісового та мисливського господарства - Костянтином БАБІЄМ, старшим науковим співробітником НПП "Подільські Товтри" Дмитром СВИРИДЮКОМ в період з 05.07.2024 по 05.07.2024 року, проведено лісопатологічне обстеження (у відповідності п. 9 Порядку організації та захисту лісів затвердженого постановою КМУ від 20 травня 2022 р. № 612) в лісових насадженнях об'єктів природно-заповідного фонду НПП "Подільські Товтри", що знаходяться в постійному користуванні НПП "Подільські Товтри" на доцільність призначення в них вибіркової санітарної рубки.

Обстеженням встановлено наступне:

Таксаційна характеристика лісових насаджень відповідно до матеріалів базового лісовпорядкування 2015 року НПП "Подільські Товтри", представленого для лісопатологічного обстеження:

Лісництво (урочище)	Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, га	Номер ділянки	Площа, що потребує проведення заходів, га	Коротка таксаційна характеристика насадження відповідно до матеріалів базового лісовпорядкування							категорія лісів	вид запланованих заходів	Причини призначення заходів	Орієнтовна інтенсивність проведення заходів, %	Наявність рослин і тварин, занесених до Червоної книги України
						склад	вік, років	повнота	бонітет	середня висота, метрів	середній діаметр, сантиметрів	запас деревостану, м3 на 1 га					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Кам'янець-Подільське ПОНДВ (Майстерська діляниця №1)	16	30	8	-	8,0	10Яз	72	0,70	1А	26	28	330	ІГЗ	ВСП	лубоїд ясеневий великий та строкатий, бронзова та зелена вузькотіла златка, халаровий некроз, опеньок осінній.	10	не виявлено
Кам'янець-Подільське ПОНДВ (Майстерська діляниця №1)	19	5	7,1	-	7,1	4Дз3Гз3Яз	62	0,70	2	22	28	220	ІІЗ	ВСП	бронзова та зелена вузькотіла златка, дубовий заболонник, малий дубовий вусач, халаровий некроз, несправжній дубовий трутовик.	5	не виявлено

Кам'янець-Подільське ПОНДВ (Майстерська дільниця №2)	26	16	2.6	-	2.6	8Дз2Яз	80	0,60	3	19	32	190	ІІГЗ	ВСП	бронзова та зелена вузькотіла златка, дубовий заболонник, малий дубовий вусач, бактеріальний рак ясеня, халаровий некроз, опеньок осінній.	20	не виявлено
Разом по віділенню ВСП:					17,7												
Старо-Ушицьке ПОНДВ (Майстерська дільниця №3)	36	26	14.9	1	4,8	6Дз3Гз1Чш	62	0,70	3	19	28	170	ІІГЗ	ВСП	бронзова та зелена вузькотіла златка, дубовий заболонник, малий дубовий вусач, халаровий некроз, несправжній дубовий трутовик.	5	не виявлено
Старо-Ушицьке ПОНДВ (Майстерська дільниця №3)	36	25	2	-	2	7Із2Дз1Чш	62	0,60	3	18	20	140	ІІГЗ	ВСП	бронзова та зелена вузькотіла златка, дубовий заболонник, малий дубовий вусач, халаровий некроз, несправжній дубовий трутовик.	5	не виявлено
Разом по майстерській дільниці віділення ВСП:					6,8												
Всього по НПП "ПОДІЛЬСЬКІ ТОВТРИ"					24,5												

Загальна обстежена площа по НПП "ПОДІЛЬСЬКІ ТОВТРИ" складає 24,5 га.

По причинах розладнання в загальному по парку:

- комплекс стовбурних шкідників - 24,5 га: середнього ступеня - 8,0 га;
сильного ступеню 2,6; слабого - 13,9 га.

Лісопатологічна характеристика обстежених насаджень:

Основними причинами розладнання обстежених листяних деревостанів є **діяльність комплексу стовбурових шкідників** у видовому складі яких на ясені звичайному лубоїд ясеневий великий (*Helesinus crenatus*), лубоїдом ясеневим строкатим (*Helesinus fraxini*), дерева дуба звичайного відпрацьовані стовбуровими шкідниками родини вусачів малим (*Cerambyx scopolii*), дубовим заболонником, бронзова та зелена вузькотіла златка.

Насаджень характеризуються відпадом дерев змішаного типу – наявний в них сухостій (переважно дерев пород Дз, Яз, Гз, Чш.) що носить як поодинокий так і груповий характер (групи невеликі в середньому до 3 – 5 дерев). Також в обстежених насадженнях наявний вітровал минулих років поодинокого та групового характеру. Сухостійні та всихаючі дерева характеризуються заселенням та відпрацюванням стовбуровими шкідниками про що свідчить наявність льотних отворів на стовбурах дерев.

В цілому насадження є небезпечними осередками подальшого розповсюдження вторинних (стовбурових) шкідників, корневих та стовбурових гнилей та відносяться до II класу біологічної стійкості.

Для поліпшення санітарного стану лісів та відповідно до «Санітарних правил в лісах України» **рекомендовано провести вибіркове санітарне рубання (ВСР) на загальній площі 24,5 га.**

Під час проведення даного обстеження лісовій охороні НПП «Подільські Товтри» надавалась методична допомога з питань лісозахисту.

Примітка: *відбір дерев до рубки, геодезична зйомка частин таксаційних виділів, матеріально-грошова оцінка лісосік, визначення фактичних середніх розрядів висот та діаметрів проводились силами лісової охорони НПП «Подільські Товтри».*

ПРОПОЗИЦІЇ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ:

1. Всі виявлені даним обстеженням осередки шкідників та хвороб лісу поставити на облік до Книги обліку шкідників та хвороб лісу.
2. Відповідно п. 5 Санітарних правил в лісах України скласти перелік заходів з поліпшення санітарного стану лісів (додаток 1) та погодити з філією "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист" і Південно-Західним міжрегіональним управлінням лісового та мисливського господарства
3. Рубки провести згідно Санітарних правил в лісах України (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 26 жовтня 2016 р. № 756 із змінами, внесеними згідно з постановами КМУ № 1224 від 09.12.2020).
4. З метою недопущення появи та розповсюдження стовбурових шкідників та збереження технічних якостей деревини рубки з поліпшення санітарного стану лісів необхідно провести в максимально стислі терміни.
5. Порубкові залишки і неліквідну деревину потрібно спалювати або переробляти одночасно із заготівлею, для недопущення розвитку осередків стовбурових
6. При спалюванні порубкових решток необхідно дотримуватися Правил пожежної безпеки.

Акт складений в чотирьох примірниках:

- 1-й - філії "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист"
- 2-й - Південно-Західному міжрегіональному управлінню лісового та мисливського господарства
- 3-й - НПП «Подільські Товтри»;
- 4-й - Департамент природних ресурсів та екології Хмельницької ОДА.

ПІДПИСИ :

Провідний інженер-лісопатолог сектору монітору стану лісових насаджень
філії "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист"

В.о.заступника директора-головний природознавець НПП «Подільські
Товтри»

Головний спеціаліст відділу лісового господарства та використання лісових
ресурсів Південно-Західного міжрегіонального управління лісового та
мисливського господарства

Старший науковий співробітник НПП «Подільські Товтри»

Тамара ІВАЦКО

Тарас РЕПІНЕЦЬКИЙ

Константин БАБІЙ

Дмитро СВИРИДЮК